

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป เป็นประชากรในการศึกษา โดยเลือกประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นประชากรในการศึกษา จำนวน ๔,๓๔๘ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซี่และมอร์แกน (R.V. Krejcie and E.W. Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๖๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ (frequency), ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (mean), และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และ ค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different : LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๘ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปีและอายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๗๘ คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๔ ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา/ปวช. จำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๓๓ มีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๔๙ รายได้ต่อเดือน รายได้ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๑

๕.๑.๒ ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

ระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๔ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๕๙๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายได้สรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านข้อมูลข่าวสาร ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านข้อมูลข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๕ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๑๒ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือข้อที่ ๒ การได้รับฟังข่าวสารจากหอกระจายข่าว และข้อที่มีส่วนร่วมต่ำสุด คือข้อที่ ๕ การมอบหมายให้ประชาชนเป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร แต่โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๒) ด้านการรับฟังความคิดเห็น ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการรับฟังความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๖๔ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือข้อที่ ๑ การเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในปัญหาต่าง ๆ และส่วนร่วมต่ำสุด คือ ข้อที่ ๕ การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของ อบต. ด้านการรับฟังความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๓) ด้านการตัดสินใจ ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๙๙ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๗๑ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุดคือข้อที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมงานบุญบั้งไฟ และส่วนร่วมต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจากผลกระทบที่เกิดจากแผนงานโครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการไปแล้ว ประชาชนไม่ค่อยเข้าร่วมในการตัดสินใจ แต่ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

๔) ด้านการร่วมกิจกรรม ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๓ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๖๘๖ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมข้อสูงสุด คือข้อที่ ๕ การเป็นผู้รู้วัฒนธรรมท้องถิ่นและอนุรักษ์ประเพณีงานบุญบั้งไฟ และระดับส่วนร่วมต่ำสุด คือ ข้อที่ ๒ การเสนอตนเองเพื่อเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรม ด้านการร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

๕) ด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน ระดับความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๗ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๗๓๙ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือข้อที่ ๒ การสนับสนุนให้มีการตรวจสอบโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วและโครงการที่ดำเนินการอยู่

และการมีส่วนร่วมต่ำสุด คือข้อที่ ๕ การส่งเสริมให้มีการตรวจสอบความบกพร่องการทำงานในแผนงาน โครงการต่างๆ แต่โดยภาพรวมด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ($Sig=0.665$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการส่งเสริมอำนาจ แตกต่างกัน ($Sig=0.041$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน ($Sig=0.033$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการรับฟังความคิดเห็น ($Sig=0.019$) ด้านการร่วมกิจกรรม ($Sig=0.024$) แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม แตกต่างกัน ($Sig=0.047$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการรับฟังความคิดเห็น ($Sig=0.029$) แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ($Sig=0.414$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ($Sig=0.835$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีดังนี้

๑) ด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาติดตามข่าวสาร เพราะส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้างและการเกษตรทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในระดับต้น ๆ และสถานที่ติดประกาศประชาสัมพันธ์ขาดผู้ดูแลและประสานงานกับทางชุมชน การได้รับข่าวสารไม่ต่อเนื่องทำให้เกิดความเห็นต่างเพิ่มขึ้นระหว่างอบต.และประชาชนในพื้นที่ ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดให้มีกระดานบอร์ดติดกระดานในพื้นที่ติดประกาศในหมู่บ้าน และมีผู้ดูแลอย่างต่อเนื่อง การประกาศเสียงตามสายควรทำทุกวันเพื่อเตือนย้ำให้ประชาชนตื่นตัวอยู่เสมอ ควรจัดให้มีฝ่ายประชาสัมพันธ์รับผิดชอบทางด้านนี้

๒) ด้านการรับฟังความคิดเห็น พบว่า ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมน้อย สาเหตุส่วนหนึ่งเพราะไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วม การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนบางครั้งเป็นไปแบบไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากนัก ทางอบต.เองก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่รับทราบการประสานในส่วนนี้ และการรับฟังความคิดเห็นบางครั้งไม่ค่อยได้รับการยอมรับจากทาง อบต. เท่าที่ควรและประชาชนเองก็ไม่ค่อยได้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดให้มีการประชุมประชาคมอยู่อย่างสม่ำเสมอและให้ความสำคัญรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายไม่เร่งรีบจัดทำปัญหาใดปัญหาหนึ่งเพื่อนำไปวิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริง ก่อนที่จะจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำมาเป็นแผนงานในการพัฒนาตำบล

๓) ด้านการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนไม่ค่อยกล้าแสดงออกในด้านการตัดสินใจในข้อคิดเห็นในที่ประชุมหรือประชาคม เพราะขาดความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และไม่ค่อยได้มีโอกาสเข้าร่วมการทำประชาคมหมู่บ้านและตำบล การร่วมในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นในระดับไม่มากนัก ข้อเสนอแนะ พบว่า ควรให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชาคมหมู่บ้านและตำบลมากขึ้นและจัดเวทีเพื่อแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ และยอมรับการตัดสินใจของประชาชนก่อนที่จะกำหนดแผนงานต่าง ๆ

๔) ด้านการร่วมกิจกรรม พบว่า ประชาชนประกอบอาชีพการเกษตรและรับจ้างทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม บางครั้งการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทำให้ไม่ทราบว่าทางอบต. มีกิจกรรมอะไร เพราะบางครั้งมีประกาศเสียงตามหอยกระจายข่าวเพียงไม่กี่ครั้ง ทำให้ไม่ได้รับทราบข้อมูลจึงควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และงบประมาณในด้านการจัดกิจกรรมของอบต.มีงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้ไม่ค่อยได้จัดกิจกรรมมากนักส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ขาดการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพราะประชาชนบางส่วนไม่ค่อยได้รับทราบข่าวสารเท่าที่ควร และควรจัดสรรงบประมาณในส่วนการจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น

๕) ด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน พบว่า ประชาชนไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทำให้ประชาชนเข้าไปร่วมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐไม่ค่อยมีมากนัก ส่วนหนึ่งมาจากการทำมาหาเลี้ยงชีพไม่ค่อยมีเวลาในการที่จะไปรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ทำให้ไม่กล้าที่จะเข้าไป

ตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหาร และสมาชิก อบต. ส่วนข้อเสนอแนะ พบว่า ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยแนะนำอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่อยู่ในพื้นที่ ให้มีการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือนักการเมืองท้องถิ่น เกี่ยวกับการใช้งบประมาณของ อบต. ควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำอำนวยความสะดวกในเรื่องนี้ และฝ่าย อบต. ควรสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนรับผิดชอบต่อปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ไม่ควรให้ฝ่ายรัฐดำเนินการเพียงฝ่ายเดียวควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบในการทำงานในทุก ๆ ด้าน

๕.๑.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง ได้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ อบต. เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ของ อบต. มีการประชาสัมพันธ์โครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยเสียงตามสายหอกระจายข่าวและบอร์ดประชาสัมพันธ์ ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นผ่านมาจากประชาคมหมู่บ้านและตำบล เสนอปัญหาและความคิดเห็นผ่านสมาชิก อบต. หรือผู้นำหมู่บ้าน เมื่อทางฝ่ายผู้นำชุมชนได้รับเรื่องปัญหาจากประชาชนแล้วก็นำเข้าสู่การประชุมสภาเพื่อกำหนดจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำไปสู่แผนพัฒนาตำบลหรือการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของ อบต. จะมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบข้อมูลรับเรื่องราวดังกล่าว เมื่อประชาชนร่วมกันตัดสินใจเลือกปัญหาสำคัญที่สุดแล้ว ฝ่ายสภาก็นำปัญหามาจัดลำดับความสำคัญเพื่อกำหนดแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่จะทำ โดยทางองค์การบริหารงานส่วนตำบลท่าแดงเป็นฝ่ายประสานงานคอยอำนวยความสะดวกในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นการตัดสินใจ ทาง อบต. ได้ให้ประชาชนในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและทำการเกษตร ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมแต่ก็มีมาไม่ค่อยพร้อมเพียงกันมากนัก ส่วนการมีส่วนร่วมนั้นทางองค์การบริหารงานส่วนตำบลท่าแดงได้กำหนดให้มีการประชุมผู้นำหมู่บ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่การนำเสนอการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ และนำปัญหาที่ได้มาประชุมร่วมกันกับฝ่ายคณะผู้บริหารของ อบต. เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นสามารถตรวจสอบการทำงานของคณะผู้บริหาร และสมาชิก อบต. หรือแม้แต่งบประมาณที่ได้ดำเนินการไปแล้วและสามารถร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ แสดงความคิดเห็น ในความต้องการเพื่อพัฒนาในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล แต่ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมจึงทำให้ไม่รับทราบและหน้าที่ของตนเอง มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น เสนอปัญหาและความต้องการ เพื่อนำไปสู่แผนการพัฒนาตำบล การให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในความต้องการ โครงการพัฒนาระดับหมู่บ้าน และตำบล ส่งเสริมการพัฒนาระดับตำบลและหมู่บ้าน การประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งก็มีการเปิดเวทีในตำบลให้ทุกคนได้เข้าไปแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และการส่งเสริมให้ประชาชน เสนอปัญหาและ

ความต้องการของคนในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการใช้งบประมาณในแต่ละโครงการของอบต. ขณะเดียวกันก็มีการเสนอปัญหาผ่านผู้นำชุมชน และร่วมกันประชุมประชาคมหมู่บ้านและตำบล เพื่อกำหนดความสำคัญของปัญหา เพื่อเข้ามาสู่แผนพัฒนาตำบล

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์” มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ จากผลการวิจัยโดยภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน

ผลการวิจัยโดยภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนมีส่วนร่วมสูงสุด คือ ด้านการร่วมกิจกรรม แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางอบต. จัดมากขึ้น สาเหตุน่าจะมาจากประชาชนส่วนใหญ่สนใจเข้าร่วมงานในกิจกรรมงานบุญบั้งไฟที่เป็นประเพณีดั้งเดิมของพื้นที่ และประชาชนมีส่วนร่วมต่ำสุดคือด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน การสนับสนุนส่งเสริมให้อำนาจประชาชนในการตรวจสอบยังมีน้อย สาเหตุเนื่องจากประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมเพราะส่วนใหญ่ทำการเกษตรและรับจ้าง ทำให้ไม่ค่อยสนใจที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับหน่วยงานภาครัฐ แต่ถ้ามองโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมภพ กิตติสมปนโน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง^๑ พระโกศล มณีรัตน (ณัฐม) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก

^๑พระสมภพ กิตติสมปนโน (ชูศรี), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

จังหวัดพิจิตร พบว่า โดยภาพรวมระดับปานกลางทุกด้าน^๒ พระกิตติชัย ปณฺญารโร (สินคง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน^๓ แต่ไม่สอดคล้องกับ พระไกรสร โลสโล (วิภาผา) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงน้ำเต้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๔

๕.๒.๒ จากผลการวิจัยด้านข้อมูลข่าวสาร

ผลการวิจัยด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีส่วนร่วมสูงสุดคือข้อที่ ๒ การได้รับฟังข่าวสารจากหอกระจายข่าว แสดงให้เห็นว่าประชาชนได้รับข่าวสารจากเฉพาะทางหอกระจายข่าว สาเหตุน่าจะมาจากทำมาหาเลี้ยงชีพไม่ค่อยมีเวลาเข้าไปรับรู้ข่าวสารจากภายในอบต.หรือบอร์ดประชาสัมพันธ์ และข้อที่มีส่วนร่วมต่ำสุด คือข้อที่ ๕ การมอบหมายให้ประชาชนเป็นตัวแทนในการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร สาเหตุน่าจะมาจากการที่ประชาชนส่วนใหญ่ทำอาชีพการเกษตรและรับจ้างไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับทางข่าวสารของภาครัฐ แต่โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพมงคล เจริญนิช ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าด้านการรับฟังข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุมาจากประชาชนต้องประกอบอาชีพของตนเอง^๕ พระโกศล มณีนटना ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และในส่วนที่สอดคล้องกันคือด้านการวางแผนพัฒนาชุมชน ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือไม่ทราบข้อมูลข่าวสาร ไม่มีเวลา ขาดการประชาสัมพันธ์^๖ พระกิตติชัย ปณฺญารโร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ

^๒พระโกศล มณีนटना (ณัฐม), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองบางมูลนาก อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^๓พระกิตติชัย ปณฺญารโร (สินคง), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๔พระไกรสร โลสโล (วิภาผา), “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงน้ำเต้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^๕เทพมงคล เจริญนิช, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี,” วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐).

^๖พระโกศล มณีนटना (ณัฐม), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว.

ประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่สอดคล้องกันคือด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ส่วนร่วมในแผนยุทธศาสตร์ของอบต.น้อยเพราะขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร”

๕.๒.๓ จากผลการวิจัยด้านการรับฟังความคิดเห็น

ผลการวิจัยด้านการรับฟังความคิดเห็น พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือข้อที่ ๑ การเข้าร่วมประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในปัญหาต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงการเข้าไปรับฟังปัญหาและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากในพื้นที่เองมีปัญหาต่าง ๆ มากแต่ทางหน่วยงานภาครัฐไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด และส่วนร่วมต่ำสุด คือ ข้อที่ ๕ การรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของ อบต. ด้านการรับฟังความคิดเห็น สาเหตุส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการที่ประชาชนไม่ค่อยรู้เรื่องเทคโนโลยีมากนัก เพราะส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรมและอาชีพรับจ้าง แต่ด้านการรับฟังความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระไกรสร โกสโล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงน้ำเต้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ในด้านการร่วมเสนอปัญหาในชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ที่อยู่ในระดับปานกลาง” พระกิตติชัย ปญญารโ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ขาดการมีส่วนร่วมในการประชุม ประชุมพิจารณาหรือประชุมมติ”

๕.๒.๔ จากผลการวิจัยด้านการตัดสินใจ

ผลการวิจัยด้านการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุดคือข้อที่ ๒ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมงานบุญบั้งไฟ แสดงให้เห็นว่าประชาชนสนใจด้านนี้เพราะได้เข้าร่วมในการตัดสินใจในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับงานประเพณีท้องถิ่น และประชาชนได้มีส่วนร่วมต่ำสุด คือ ข้อที่ ๔ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจากผลกระทบที่เกิดจากแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการไปแล้ว แสดงให้เห็นว่าการดำเนินแผนงาน

”พระกิตติชัย ปญญารโ (สินคง), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, อ้างแล้ว.

”พระไกรสร โกสโล (วิภาผา), “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงน้ำเต้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, อ้างแล้ว.

”พระกิตติชัย ปญญารโ (สินคง), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, อ้างแล้ว.

โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมเมื่อเกิดผลกระทบจะทำให้ปัญหาและประชาชนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อหน่วยงานภาครัฐ แต่ถ้ามองการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมก็อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เทพมงคล เจริญนิช** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ที่สอดคล้องกันคือด้านการร่วมคิดร่วมพัฒนา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อยู่ในระดับปานกลางประชาชนไม่ชอบเข้าร่วมและขาดความรู้ความเข้าใจ^{๑๐} **พระสมภพ กิตติปมปโน (ชูศรี)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมการทำประชาคมร่วมกับทางหน่วยงานภาครัฐที่จัดขึ้น^{๑๑}

๕.๒.๕ จากผลการวิจัยด้านการร่วมกิจกรรม

ผลการวิจัยด้านการร่วมกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าระดับการมีส่วนร่วมข้อสูงสุด คือข้อที่ ๕ การเป็นผู้รู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และอนุรักษ์ประเพณีงานบุญบั้งไฟ สาเหตุน่าจะมาจากการได้เข้าไปร่วมกิจกรรมงานบุญบั้งไฟบ่อย และเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น และระดับการมีส่วนร่วมต่ำสุด คือ ข้อที่ ๒ การเสนอตนเองเพื่อเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ทำอาชีพการเกษตรและรับจ้าง การที่จะให้ไปเป็นคณะกรรมการในการจัดกิจกรรมจึงไม่ค่อยมีเวลามากนัก แต่ด้านการร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เทพมงคล เจริญนิช** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีส่วนที่สอดคล้องกันคือด้านการร่วมปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเนื่องจากต้องประกอบอาชีพของตนเอง^{๑๒}

๕.๒.๖ จากผลการวิจัยด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน

ผลการวิจัยด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าแดง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมสูงสุด คือข้อที่ ๒ การสนับสนุนให้มีการตรวจสอบโครงการต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วและโครงการที่ดำเนินการอยู่ แสดงให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐได้มีการ

^{๑๐}เทพมงคล เจริญนิช, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี,” *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, อ้างแล้ว.

^{๑๑}พระสมภพ กิตติปมปโน (ชูศรี), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานการปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์*, อ้างแล้ว.

^{๑๒}เทพมงคล เจริญนิช, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี,” *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, อ้างแล้ว.

สนับสนุนให้ประชาชนได้รับรู้ว่าโครงการต่าง ๆ ดำเนินการไปถึงไหนแล้ว ทำให้ประชาชนได้รับทราบตลอดเวลาและการมีส่วนร่วมต่ำสุด คือข้อที่ ๕ การส่งเสริมให้มีการตรวจสอบความบกพร่องการทำงานในแผนงาน โครงการต่างๆ สาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากประชาชนส่วนใหญ่ทำอาชีพการเกษตรและรับจ้าง การเข้าไปตรวจสอบความบกพร่องในโครงการต่าง ๆ ไม่ค่อยเวลามากนัก และอีกอย่างสังคมไทยเป็นสังคมระบบอุปถัมภ์ ทำให้การเข้าไปร่วมตรวจสอบบางครั้งก็มีการเกรงใจผู้นำในท้องถิ่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เทพมงคล เจริญนิช** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบุงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า มีส่วนที่สอดคล้องคล้อยกันคือด้านการร่วมตรวจสอบ อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเนื่องจากต้องประกอบอาชีพของตนเอง ไม่ชอบแสดงตัวและไม่ชอบแสดงความคิดเห็น^{๑๓} พระกิตติชัย ปญญารโ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ส่วนที่สอดคล้องกันคือด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ซึ่งอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง^{๑๔}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ด้านข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานภาครัฐและประชาชน ควรกำหนดแผนยุทธศาสตร์การทำงานร่วมกัน โดยให้มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบคอยประสานงานในด้านนี้กับประชาชนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดการตื่นตัวในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางภาครัฐ และประชาชนเองควรมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อหน่วยงานภาครัฐขอความร่วมมือในการดูแลรักษาทรัพย์สินของทางราชการควรใส่ใจรับผิดชอบร่วมกัน ไม่ได้ให้แต่ภาครัฐดูแลอย่างเดียว ควรดูแลรักษาช่วยกัน โดยเฉพาะการมีบอร์ดประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องมีส่วนร่วมดูแลรักษาด้วยกัน

๒) ด้านการรับฟังความคิดเห็น หน่วยงานภาครัฐและประชาชน ควรกำหนดแผนการพัฒนาในด้านต่างๆ ร่วมกัน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก จนทำให้เกิดความแตกแยก การทำประชาคมควรจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีเจ้าหน้าที่รัฐคอยให้คำแนะนำว่าทุกคนควรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างไรเพื่อการแก้ไขปัญหาร่วมกัน และประชาชนเองควรมีเวลาเข้าร่วมในการเสนอปัญหาก็จะทำให้ทางภาครัฐได้รับรู้

^{๑๓}เทพมงคล เจริญนิช, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลบุงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี,” *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, อ้างแล้ว.

^{๑๔}พระกิตติชัย ปญญารโ (สินคง), “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*, อ้างแล้ว.

ปัญหาที่แท้จริง เมื่อรับฟังปัญหาแล้วควรชี้แจงวิเคราะห์ด้วยเหตุผลให้ประชาชนรับทราบอยู่ตลอดเวลาว่าดำเนินการไปถึงไหนแล้วอย่างไร ไม่บอปปัญหาทิ้งไปโดยไม่ติดตาม

๓) ด้านการตัดสินใจ หน่วยงานภาครัฐและประชาชน ภาครัฐควรนำแผนงานที่ผ่านการรับฟังของประชาชนแล้วนำมาวางแผนการพัฒนาตามแผนงานยุทธศาสตร์ที่ร่วมกันกับประชาชน โดยนำความสำคัญของปัญหาแล้วแจ้งให้ประชาชนรับทราบว่าได้ตัดสินใจทำโครงการตามที่ประชาชนในพื้นที่เสนอมาและอยู่ในขั้นตอนอย่างไร จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกร่วมใจที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ประชาชนเองก็ควรมีเวลาเข้าร่วม

๔) ด้านการร่วมกิจกรรม หน่วยงานภาครัฐและประชาชน ควรมีแผนงานการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ถึงการจัดทำกิจกรรมจำเป็นที่จะต้องมียงบประมาณในการดำเนินการ แต่ถ้าภาครัฐและประชาชนร่วมแรงร่วมใจการจัดกิจกรรมบางอย่างที่ไม่ต้องอาศัยงบประมาณก็ได้ไม่จำเป็นต้องมียงบประมาณเสมอไป โดยการให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจจะทำให้ได้รู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการทำกิจกรรม

๕) ด้านการส่งเสริมอำนาจแก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและประชาชน ควรมีแผนการทำงานตรวจสอบแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ถึงแม้ตามสภาพความเป็นจริงสังคมไทยเป็นสังคมที่เอื้ออาทรต่อกันมีระบบอุปถัมภ์ในการทำงาน แต่การสนับสนุนอำนาจให้ประชาชนตรวจสอบจะทำให้การทำงานได้รับความร่วมมือในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างจิตสำนึกให้ภาคประชาชนและภาครัฐฝึกให้มีคุณธรรมในการทำงาน จะทำให้เกิดความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันทำให้ระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจมีความโปร่งใส เพราะทุกคนจะรู้จักเกิดความระมัดระวังต่อการกระทำผิดไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑) ควรนำแผนงานยุทธศาสตร์ที่ร่วมกันทำนำไปสู่การปฏิบัติ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น เพราะจากการวิจัยพบว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือมากนัก ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากสาเหตุขาดการประสานงานและประชาสัมพันธ์ที่ไม่ต่อเนื่องและประชาชนไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมเพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างและการเกษตร

๒) ควรนำปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากการศึกษานี้มาประชุมเพื่อปรึกษาหารือเพื่อปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ร่วมกัน มีการอบรมเจ้าหน้าที่ภาครัฐก่อนที่จะให้เข้าไปสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานรัฐและประชาชนควรทำงานร่วมกันอย่างไรที่จะไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

๓) ควรมีการปรับปรุงกลยุทธ์และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ โดยควรนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามามีเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

๔) อบต.ควรมีการประสานงานสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน โดยเฉพาะจุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วม โดยเน้นไปเรื่องการประชาสัมพันธ์ที่ควรต้องมียอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการประกาศเสียงตามสาย หรือตามบอร์ดประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับ

ทราบข่าวสารอย่างทั่วถึง ถึงแม้ประชาชนไม่ค่อยมีเวลาว่างเข้าร่วมการเสนอปัญหาหรือร่วมกิจกรรม แต่ก็อาจได้ยินข่าวสารบ่อย ๆ จนต้องอยากเข้าไปร่วมไปสัมผัสได้เช่นกัน

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะให้พระสงฆ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมด้วย เพราะวัดเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาด้านจิตใจ การนำวัดเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความคิดเห็นก็จะทำให้มองเห็นภาพการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใсыิ่งขึ้น เพราะได้นำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบูรณาการบริหารงาน จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมจากหลายส่วนและประชาชนเองก็จะเกิดความเชื่อมั่นมากขึ้น

๒) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะมีการศึกษาการมีส่วนร่วมแบบให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นส่วนหนึ่งก่อนจะดำเนินการวิจัย เพื่อจะได้รับรู้ข้อมูลในเชิงลึกและหลายหลายมากยิ่งขึ้น จะได้นำมาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ออกแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัย

๓) ในการวิจัยครั้งต่อไป ในกรณีการศึกษาเปรียบเทียบในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการเปรียบเทียบกับพื้นที่ใกล้เคียงกัน ที่มีความแตกต่าง เพื่อจะได้นำผลที่ได้มาเป็นข้อปรับปรุงการทำงาน

๔) ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้ที่ทำการวิจัยควรจะไปสัมผัสกับประชาชนในและรับรู้บริบทในพื้นที่ สภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ก่อนที่จะทำการวิจัย จะให้ประชาชนมีความเป็นกันเอง และเกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้วิจัยที่จะเข้าไปรับข้อมูลข้อเท็จจริง เพราะบางครั้งการเข้าไปวิจัยโดยไม่รู้บริบทของสภาพพื้นที่จะทำให้เกิดความอยากลำบากในการเก็บข้อมูลข้อเท็จจริง เพราะประชาชนบางส่วนถ้าไม่มีความใกล้ชิดกันและเชื่อใจกันเขาก็จะไม่ค่อยเปิดเผยข้อมูลข้อเท็จจริงทั้งหมด และเป็นการยากที่จะได้รับความร่วมมือที่แท้จริง